

تۈرك يۇرتى

تۈركلەر فائىدەسىگە چالغىش

اون بىش كۈندە بىر چىقار

يىل ۷ - جلد ۱۴ - عمومى صاى ۱۵۹

۱۵ نۆز ، ۱۳۳۴ - صاى ۹

حزین حزین یاد ایدەن روح ، دائماً بونی ترنم
 ایدە جک در :
 — آه! حزنی برشی... برشی یاپسایدک...!
 اووقت سنک بوفدائیلککە قارشى... کنجک
 بوکون دەکیل ، فقط یارین هیکلکی یاپسین .
 تاریخ صحیفەلری ساکا قدسی وابدی برمنار
 اولسون !

حیدر پاشا ، ۲۵ حزیران ۱۹۱۸

لەمراوە کتەبە

جک در ، وین دە ، شوآن ، کندیسندن زیاده
 او یچارە قادین ایچین ، آناسی ایچین تاترلردویوروم .
 حزنی ، نیچین ونەدەن بوقادار عجلە اییدی ؟
 او ، بوملکستە برکنج قهرمان اولامازمی ایدی ؟
 فداکار اولمق ، آبی برایش یایمق ، بوزواللی
 مملکتە ، بدینلرک دیدیکی قادار بلکه تهلکەلی
 براویوندى . حالبوکه تهلکەلی برایش یایمق ،
 نهایت تولومی کوزە آلمق دیمک ، دە کیلمی ایدی ؟
 بوتون بودوشونجهلر اطرافندە حزنی یی

یکی مبات

و

ضیا کونک آلب بک

حاضر لائمشدر . اووقت جمعیتە بر غیر طبعیلک ،
 برمرضیلک اولدیغنی کورن وملتک تجمدە اولان
 احتیاجنی روخندە حس ایدەن مجددر بو احتیاجی
 افادە ایدە جک نشریاتە بولوندیلر ، وبوصورتە
 ملتک وجدانندە شعورسز بر حالە یاشایان انقلابی
 شعورلو بر حالە کتیردیلر .

آنسیقلوبە دیستلرک وقوندورسە جمعیتک
 دە کیشمسی ، انسانلرک حقوقاً مساوی اولماسی ،
 حکومت طرزینک تبدیلی ، دینی و سیاسی استبدادک
 ازالەسی ایجاب ایتدیکنی یازدیقلری وقت جمعیت
 حقیقە بو احتیاجلر ایچندە قیورانیوردی . لوکسە
 کورولن افراط ، خلق ایچون حیاتک بهالینگی
 وضعیت مالیه نک بر بادلغی ، استبدادک شدتی ،
 دینک سربست دوشونجه قارشى قوییدیغنی موانع ،

جمعیتلر استحالە دورلرندە بعضی بحرانلر
 کچیریرلر . بو بحرانلر ائناسندە جمعیت ایچندە
 شعورسز بر حالە بولونان جریانلری روخندە
 آک واضح واک شدید بر صورتە حس ایدەن
 مرشد و مجددر ییشیر . بو مجددر ، جمعیتک ،
 روحلرندە شعوری بر حالە یاشایان احتیاجلرینی
 تثبیت ایدە رک اوکا یکی استقامتلر و یکی یوللر
 کویسترلر . وبوصورتە جمعیتی کچیرمکدە بولوندیغنی
 بحراندن قورتارارق یکی بر حیاتە سوق ایدە رلر .
 بو آدمەر ، مختلف انودجلردە تظاهر ایدە بیلیرلر .
 فقط بو اعتبارلە جمعیتە آک بویوک رولی اوینایانلر
 متفکرلر و متفکر داهیلردر . بوکون ، همن دە
 عموماً قبول ایدیلشدر ، که فرانسه اختلالی اون
 سکزنجی عصرە یاشایان فیلولوفلرک نشریاتیلە

افکاری، اوزمان فیلوزوفلرینک سوق ایتدیکی استقامت سور و کلیوردی. بناء علیه اون سکزنجی عصر فیلوزوفلری، زمانلرینک احتیاجنی افاده دن باشقا برشی باقمیورلردی.

زده، شهبه سز، بوکون براستحاله دوری کچیریورز. بدیی ذوقلریمز، حقوقی قناعتلریمز ده کیشور، اقتصادی حیاتمز اُسکی شکلی غائب ایدیور؛ دینی حیاتمزده بیله برتبدل کورولیور. جمعیتی یاشاتان اُسکی مؤسسه لک بوزولماسی وهنوز یکی رشکل آلاماماسی نتیجه سی اولارق اجتماعی حیاتمزک هر صفحه سنده شدیدبحرانلر کورویورز. اخلاقی، اقتصادی، دینی، بدیی، حقوقی مؤسسه لریمزده حصوله کلن بوجهران ده بزم براستحاله دوری کچیرمکده بولوندیغمیزی کوستریور. ایشته ضیا کوك آلپ بک بوجهران دورنده جمعیتک شعورسز احتیاجلرینی روحنده حس ایدهن و بوتون بودویغولری «یکی حیات» اسمی آلتنده جمع ایدهن برمجددرد. کتابک اسمی ده کوستریورکه «یکی حیات»، برشعر مجموعه سی اولمقدن زیاده یارینکی حیاتمز کوستره نر آینه در. دیگر برتعیله ضیا بک بوکتابنده «حیاتده شعورسز برحالدده بولونان ملی وجدانک مختلف عنصرلرینی کشف ایدهرک شعورلو برحاله کتیرمک» چالیشمشدر. فی الحقیقه «یکی حیات» ک احتوا ایتدیکی فکرلری اوقونجه، هممز روحمزده یاشایان کیزلی براحتیاجک افاده ایدیلدیکنی کورو- بور و سونیورز. بناء علیه ضیا بک، اون سکزنجی عصر فیلوزوفلرینه مشابه بر شخصیتدر. یالکیز قوندورسه، وولتر، روسو، مونته سکیو، و آنسیقلوبه دیستلر داها عمومی وداها شامل نظریه لر اطرافنده دولاشیور، ووجوده کتیرمک

ایسته دکلری تجددی بوتون بشریته تشمیل ایتک ایسته یورلردی. چونکه اووقکی افکار عمومی بوجریانه مساعددی. فقط عصرک «ملیت» جریانلرندن متأثر اولان ضیا بک یالکیز کندی منسوب اولدینی ملتک احتیاجلرینی دویور، و یالکیز کندی ملتیه براستقامت کوستریور.

..

ضیا بکک وضعیتنی تعیین ایتدکدن صوکر ا خبر ووردیکی تجددلری تدقیق ایدلم. بو تجددلر، اجتماعی حیاتک مختلف صفحه لرینه کوره برقاج قسمه تقسیم ایدیله بیلیر: دینده انباء، سیاستده انقلاب، اخلاقده انقلاب، لسانده انقلاب، حقوقده انقلاب.. ضیا بک اولادینک «مخافه الله» شکلدن چیقهرق (محبة الله) شکله انقلاب ایده جکنی سویلیور:

بم دینم نه امیددر، نه قورقو،
اللهم سودیکمدن طابرم!
نه جنت، نه جهنم بر قورقو
آلفسزین وظیفه می یابرم.

فی الحقیقه دین الهمدن قورقو ویا برشیئی امید ایتک اساسنه استناد ایتدکجه چوروکدر. ذاتاً دینلرک کچیردیکی مختلف دورلری تدقیق ایدرسه ک کورورز که هر دین اقتصادی، حقوقی و اخلاقی تسمیه ایدیله بیلن اوچ صفحه دن کچمشدر. برنجی دورده انسانلر الهلره اقتصادی برر معبود نظریله باقارلر. قحطی، برکتی یاپان او، یا غموری دولوی یاراتان اودر. خریستیانقله باشلایان ایکنجی دورده دینک حقوقی برماهیتی حائر اولدینی و انسانلر آراسنده کی حقوقک تثبیت و تقریرینه خدمت

احتیاجی ده شدت کسب ایدر . بناءً علیه دینی حیاتده تورکجه نك عربجه بی استخلاف ایتسی ضروری اولور . بواحتیاجی دویمایان هیچ بر تورک یوقدر . حتی صولک زمانده بوجریان باشلامش وخطبه لرك تورکجه اوقونسی لازم کلدیکی حقنده برچوق یازیلر یازیلشدر . ضیا بک بواحتیاجی قرآن کریمده تشمیل ایتمکله تورکی دینته صاحب ایتک ایچون لازم اولان الک اساسلی برشی ایسته مکدن باشقه برشی یایمامشدر .

ضیا بکک دینی فلسفهده یایمق ایسته دیکي انقلابلردن بری ده علم ایله دینک موقعی آیرمق واون سکزنچی عصر فیلولزوفلرینک ایسته دیکي کبی بوایکي مؤسسە نك یکدیگرینه قارشى استقلالنى تأمین ایله مکدر . اون سکزننجی عصر فیلولزوفلری ، الکچوق دینک استبدادینه قارشى عصیان ایتمش وبوعصیاندن ژان ژاق روسونک (حس) ده ، (قانت) ک (Raison) ده مستند فلسفه سی دوغمشدی . بالآخره علم کیتدجک استقلالنى قازانمش و دیندن تماماً آیریلارلق مثبت بر فلسفه یه استناد ایله مشدر . ایشته ضیا بک آوروپاده چوقدن بری وقوع بولان بوانقلابک نهایت برده ده حصول بولماسنى وعلم ایله دینه کندیلرینه خاص موقعلرینک ویریلسنی ایسته یور :

فقیه لرك قلاووزى نقلیات

دینی زورله سوروکلرلر بوبوله ...

حکمت دیرکه « بکا رهبر عقلیات ؛

اوحالده سز صاغه کیدک ، بن صوله !... »

ضیا بکک دینی فلسفهده یایمق ایسته دیکي دیگر برانقلابده دینله حقوقک آیریلماسنى

ایستدیکي کورولور . نهایت بودوردن صوکر اسلامیتله برابر « اخلاق » و « بدیعی » تسمیه ایدیله بیلن اوچنجی بر دوره یه داخل اولویور و بوراده دین ، انسانه مغوی و اخروی بر ذوق ویرن ، قورقو دکل ، محبت الهام ایدن برشیدر . آرتق اللهدن قورقولماز . فقط سویلر . ایشته ضیا بکک تورکله لایق کوردیکي دینی فلسفه بواوچنجی دوره یه داخل اولان و (محافه الله) ده دکل (محبت الله) ده مستند بولتان دیندر :

صوکر ، ضیا بکک تورکک بوکونکی حالده دینته قارشى عادتا یابانجی قالدیغنى ، یابانجی بر لسانله الکطبیعی براحتیاجک افاده ایدیله میه جکنى کوستره رک دینی حیاتده تورکجه نك تأسس ایده جکنى خبریور : ازجمله تورکک وطننى شویله تعریف ایدیور .

براولکه که جامعنده تورکجه اذان اوقونور

کویلو آکلار معناسنى نامازده کی دعا نك

براولکه که مکتبده تورکجه قرآن اوقونور ،

.....

معلومدرکه تورکک اسلامیتله برابر عرب مدینتکده تأثیر ونقوذی آلتنده قالمش و دینی حیاتده عربجه بی ، دینی بر لسان کبی ، قبول ایتمشلردی . حال بوکه بولسان بزم روحی احتیاججری افاده یه کفایت ایتبور ، بزه دینی بر وجد یاشانامیور . مولود اوقوندیغنى زمان فوق العاده دینی بر ذوق دویان تورک ، عربجه برخطبه قارشیسندده لاقید وصامت قالیور . دین ، اخلاقى و بدیعی برشکلده تلقی ایدیلنجه اوندن دینی ووجدی بر ذوق دویمق

بک اولاً داخلده عصری بردولت قورمق
احتیاجی بولوندیغنه قانعدر :

اوکجه عصری بردولت اساسی قورمالی
بردولت که حقی قوتلره دیکله تسین

بونک ایچون ده دولتک دینی ولایتدن قورتولماسی
ایجاب ایدر :

عبادتله اعتقادده دائما
کتاب ایله سنت بزم رهبریم
بواشلرده شهبهم وارسه مطلقا
مفتیلرک فتواسنی دیکلرم

لاکین حقوق دیندن آیری برایشدر ،
براقیلش اولوالامره ، دولته .
« حقوق عرفه اویمانجه ده کیشدر ،
عرفه اویدور ! » دیمش تا کری ملتته .

دولتمده خلقک عرفی حاکمدر ،
باشقه قوت اونی تحدید ایدم من .

ذاتاً دینی فلسفه یه عائد انقلاب ده دینک
دولت ایشلرندن آیریلماسنی استلزام ایله دیک ایچون
بوایکی انقلاب یکدیگریله توأمدر .
فقط ضیا بک بوقدرینی کافی کورمیور ،
دولتمده ایکی درلوبودجه بولونماسنی ده عصریلکه
مخالف بولویور و :

بردولتک اولماز ایکی خزنه سی
بری اوقاف ، اونه کیسی بیت المال ...
مجلسدن ، هر مشروطیت سنه سی ،
ایکی بودجه ایدیلر من استحصال

عصری دولت اولاجسه ق مطلقا
ده نیلمی خصوصیدر و قفلر :
شرط واقف بونی ایدر اقتضا
بوقسه اونی عائد اولان بر بوتار .

تأمیندر . معلومندر که عصری دولتلرده دینک
وظیفه سی صرف اخروی شیلره قاریشمقدن
عبارتدر . دنیوی شیلره قاریشمق دینک علویت
وقدسیقی ایله متناسب دکلدر . دین ، ذمیم اولان
عادی حیاته قاریشمجه قدسیتندن غائب ایدر .
بونک ایچوندر که دینی ، حقوقدن آیرمق و اخروی
شیلره انحصار ایتدیرمک الک سالم طریقدر . بو
بالخاصه دینک استلزام ایلدیکی بر ضرورتدر .
شیمدی یه قدر دینک امور دنیوی یه قاریشدیر یلا .
سی دین نامنه یاییلمش بر کناهددر . بوکناهی
نهایت ویرمک ، عصری بردولت قورمق ایسته یین
بوکونکی نسلک وظیفه سیدر . ایشته ضیا بک
خلیفه ومفتی منظومه سنده بوایکی قوتی آیریور
ودیور که :

ایکی شی وار مقدس : بری دولت ، بری دین ؛
دولت ، اونک باشنده آتجاق خلیفه من و اردر ،
که برمفتی دکل او ، برامیر المؤمنین
فتوالری او ویرمن ، قانونلری او یابار
دینک دخی باشنده مفتی وار که بیلدیریر :
حرام ایله حلالی ، کناه ایله ثوابی .

خلاصه ضیا کولک آلپ بکک دینی فلسفه ده
یاهق ایسته دیکی انقلاب دین ایله علمی و دین ایله
حقوق و سیاستی آیرارق دینه بر استقلال
ویرمک ، صوکر ااخلاق و بدیعی بر شکلنده
تلقی ایتمک و دینده تورکجه یی اقامه ایله مکدن
عبارتدر .

ضیا بکک سیاسی انقلابده ، دوشونجه لرینی ده
اوچ کلمه ایله خلاصه ایده بیلیرز : عصری
دولت ، حرثی اتحاد ، سیاسی وحدت . ضیا

محیطنده مستقل اولسون.... فقط هپسینی طوبلایان
حرثده بروحدت لازمدر :

هراولکده تورک بردولت باباجق ،
فقط بونلر برلشه جک نهایت ...
هپ بردیلله عینی دینه طابه جق ،
اولاجق تک حرثه مالک برمت !

اسلاملر آراسنده سیاسی بروحدت تأسیس
ایچون ده دییورکه :

اسلاملرک برلکی : بونک ایچون ابتدا ،
قازانلی استقلال هرسلیمان مملکت ؛
صوکر ا بونلر عموماً خلیفه یه اقتدا
ایله یرک قورمالی صرف سیاسی بروحدت .

ایشته ضیابکک سیاسی حیاتمزدده کوردیکی
انقلاب ده بوصورتله خلاصه اولونه بیلیر .

* *

ضیابک عائله حیاتنک ده بوکونکی شکلنی
مرضی عدایدیور و بونک ده تجددده محتاج بولوندیغنی
سویلیور . نکاح ده ، طلاق ده ، میرانده مساوات
اساسنه استناد ایتمه ین عائله نک یوکسه له مه یه جکته ،
بوکونکی موقعندن قورتولامایه جغه قانعدر .
بناءً علیه :

عائله نک عدله اویغون اولق ایچون بناسی
نکاح ، طلاق ، میراث : بواوچ ایشده کرک مساوات
برقیز آرته یارم ارکک ، ازواجده درنده بر
بولوندجه نه عائله ، نه مملکت یوکسه لیر .

ضیابک عائله نک « یووا » شکلنی آلماسنه
طرفداردر . یوویوواده یالکیز قاری قوجه
وارددر . یووا عبادت عشق اولان برمعبددر .
حال بوکه بوکون عائله حیاتمزه برنظر آتدیغیمز زمان
کورویورزکه هراو ، برامارنخانه در .

دییور . فی الحقیقه حکومت ایچنده حکومت دیمک
اولان بویله برمؤسسه نک موجودیتی عصری
دولت تلقیسی ایله تألیف ایدیله من . بناءً علیه
عصری دولت ایچون حکومتی دینک وصایتدن
قورتارمق لازمه بودجه دهده وحدت وجوده
کتیرمک اوقدر ضروریدر .

صوکر ا ، ضیابک سیاستده دهموقرات
وملیتپرورددر . دهموقراسی الک فیصه تعبیریه
« ملتک » ملت ایچون ، ملت طرفدن اداره سی « در .
بناءً علیه ضیابک ده تورک وطنی تعریف
ایدرکن :

هراولککه طور براغنده باشقه ایلك کوزی یوق ،
هر فردنده مفکوره بر ، لسان ، عادت ، دین بردر .
مبعوثانی تیزدر . اورده (بوشو) لرك سوزی یوق

یکا بول کوسترن بندن اولالی
اولاماز تورکه باش ، تورکم دیمه ین .

دییور . ویا لکیز حکومتک دکل بوتون منور
صفتک خلقه دوغری ایتیمی ایستور :

یکی حیات دیدی « خایر مقتدا
خلفدر ، (دها) آنجیق اونک حله سی
اوقومشلر : براقیکز غروری
ملی حرثی اوکره نیکز ملتدن

دییور . ضیابک بویله جه عصری بردولت
وخلقچی ، ملیتپرور برحکومت تأسیس ایتدکن
صوکر ا دیگر تورک قوملرله حرثی براتحاد واسلام
ملتله ده (سیاسی بروحدت) تأسیسی طرفداریدر .
اونجه بوتون تورک لری عینی باریق آلتنه
طوبلامق بلکه ممکن دکلددر . هرایل کنسیدی

کبی اوچ مادهده خلاصه اولونه بیلیر .

اخلاق ساحه سنده ، ضیایک ، برنوع زاهددر . فردیوق ، دولت واردین هه کله قارشی ، ضیایک دورقایمدن ملهم اولارق «فردیوق» جمعیت وار ، دییور . واونک نظرند اخلاقی حرکتلر ، جمعیتک اثریدر . بناءً علیه فرد جمعیتک نفسنه تقریض ایتدیکی شیلری یاقمقله وکندیسنی جمعیتنه فدا ایتمکله یوکسکک براخلاق قازانه بیلیر . بو عادتاً برزاهدک «فردیوق» الله وار «دیمسی کبی برشیدر . وشبهه سز اخلاق آنجق بوصورته علوی وقدمی برماهیت قازانه بیلیر . خودکام ، منفعتپرست وخود پرست فردلردن مرکب بر جمعیت یوکسه له مز . بناءً علیه ضیایکک تورکده کوردیکی اخلاق فردجیلک دکل جمعیتجیلک در . بونی کتانبک مختلف یرلرنده ذکر ایتمشدر . از جمله « اخلاق » منظومه سنده :

حق یوق وظیفه واردر !
حق ملتک ، شان اونک ؛
کووده سنک ، جان اونک ...
سن اول او یاشاسین
دوکوله جک قان اونک

دییور .

کذا ، « وفا » نامنده کی منظومه سنده :

فرد اولارق کین طوقایز
ملی اوجی اونو غایز ...
فرد اولارق کوزیمز طوق
ملی شانده حرصمز جوق .

ضیا بکک اخلاقی برکله ایله خلاصه ایدیله-
بیلیر : « فنانی الجمعیت » اولمق ... سجه سنی

۱۲۸۳

قاری قوجه نک بویننه یوکله نن بر سوروده طفیلی صنفی واردر . قرده شلردن برادر و تیزاده لر . قدر وارن بو طفیللرک اکثریسی قادینلردر . بالخاصه صوک حرب سنه لری هر اوی آرته قالان طفیللرله دولدیر مشدر . فقط جمعیتلر ایلریله دیکه عائله حیاتی ده « یووا » یه دوغری ایلریله یور . دیکر طرفدن حیاته ده بونی مجبوری قیلیور :

اولجه ملجادی هپ زنکین اولر ،
قادینلر بولوردی صیفینه جق یر ،
یاشامق کوجلشدی . شیمدی هر ارکک
آنجا قاریسنه بدیر یر یک .

حیاتک بوشکل و ضرورتی قادینک حیاته آتیلما سنی واسکی طفیلی وضعیتنی ترک ایله مسنی ایجاب ایدیور . بو ضرورتی ضیایک ده قبول ایله یه رک قادینک حیاته آتیلما سنه طرفدار اولمایانلره خطاباً :

حاصلی برهوس دکل ، احتیاج
ایستیور بو آنده بویله بر علاج
قوجالی ، قوجاسمز بر جوق قادینلر ،
آجدرلر ؛ دیرسه کز « ایشمز قالیسنار ! » ،
دیرم که « او حالده ، قصدیکز مطلق ،
بونلری عمومه اودالق یایمق ! »

دییور .

خلاصه ضیایکک عائله حیاته نه وجوده
کتیرمک ایسته دیکی انقلاب :

۱- قادینه طلاق ، میراث ونکاح ده مساوات
اعطاسی

۲- عائله نک زادورغا شکلدن قورتولار
« یووا » شکلی آلماسی ،

۳- قادینک حیاته قاریشماسی

ویا سیاسی نفوذ لر آلت اولمامالی ، سربست
برمسلک صاحبی اولایلملیدر لر . ایشته ، ضیابک ،
« دارالفنون » نامنده کی منظومه سنده :

علمی و یرک عالم لر ، سزینه
آله ملک دیزکینی آلیکز ؟
دارالفنون امر لرله دوزهلر
اونی یاپار آنجق سربست برعلم

دیور . و علمله اوغراشانلرک استقلالنی
مدافعه ایدیور . عینی زمانده ضیابک تحصیلده
کورولن ایکسکندن ده مشکیذر . تحصیل و عرفان
حیاتمزه آهنکی اخلاص ایدن بویکیلک یکنسوق
برتحصیل و تربیه ایله یتشمسی لازم کلن کنجک
ایچون پک مضر در . بناء علیه سلیمانیه مدرسه سنک
الهیات فاکولته سی صورتنده دارالفنون کیرمه سی
لازمدر . برملکتنده ایکی درلو تحصیل اوجاعی ،
ایکی درلو تربیه مرکزی اولاماز :

علم بر در ، یوقدر ، اونده ایکیلک
آیریلما سین ایکی یوله تربیه ...
برلشهرک یکیلکله اسکیلک
ایتملیدر بر برینی تصفیه :
ایشته اوکون وارد در دیرم کلیه

دینی فلسفه ده کی تجدد دن و اخلاق ،
بدیعی ، سیاسی حیاتمزه کی انقلابلردن بحث
ایدن ضیابک اقتصادی حیاتمزدن پک آز بحث
ایدیور . مملکتیمزک کچر مکده بولوندیغی شدتلی
اقتصادی بحران ائناسنده آتی ده تعقیب ایدیلمسی
لازم کلن استقامتک ده ارائه سی ایجاب ایدردی .
فقط ضیابک بوبابده بر یول کوسترمه مشدر .
یالکز ، « کوی » اسمنده کی منظومه سنده :

بوزمامش حقیقی تورک اوغلنک اخلاقی ده
بوندن کوزل افاده ایدیله من . تورکک دایما
نفسنی جمعیته فدادن چکنم دیکنی و ملی اوجی
اونو تماردیغی هیمز بیلیرز . ضیابکک بوکون
انحلاله باشلایان اخلاق ده آتیده ینه بواساسلره
استاد ایتسی موافق کورمکله فوق العاده اصابت
ایتدیکنه شبهه یوقدر . چونکه جمعیت آنجق
بویله فردلردن مرکب اولدنجقه یاشامق حقنه
مالکدر .

ضیابکک بدیعی حیاتده یایمق ایسته دیکی
انقلاب ایسه « لسان » و « صنعت » منظومه .
لرنده خلاصه ایدیلشدر . بوانقلاب اوج درت
سهندن بری باشلامش و بوکون براستحاله دوری
کچر مکده بولنمش اولدیغی کی ، اطرافنده بر
چوقده مناقشه لر تولید ایله مشدر . بناء علیه
ضیابکک بدیعی ساحده وجوده کتیرمک
ایسته دیکی جریان همانده معلوم کیدر . بوسیلله
بوراده تکرارندن صرف نظر ایدیلشدر .

یالکز کتابده ذکره شایان براییکی منظومه
دها وارددر که بونلری ده قید ایتک لازمدر .
معلومدر که ضیابک آلپ بکک اک چوق
چالیشدیغی شیلردن بری ده ملی حرث میدانه
چیقارمقدردر . بونک ایچونده دارالفنونک
تأسیسه ، مملکتده برعلم زمهره سنک تولدینه
شدتله طرفداردر . چونکه اونجه ملی حرث
آنجق هر شعبه ده اختصاص صاحبی کیمسه لرک
مشرک مساعیسه بولونه بیله جکدر . بونک ایچونده
علمله اوغراشه جق کنجکله دارالفنونک
آچه جفی دارالمساعیلده چالیشهرق مستقلا
چالیشه بیلمسی لازمدر . آرتق عالم لر اداری

مجرالره کیریورکه آتی، یالکز بو تدبیرلره
تأمین ایدیله من . بناءً علیه ضیا بکک بوخصوصده
دها واضح پرنسیپلر قویماستی بکلردک .

بورایه قدر ویردیکم ایضاحات کوستیریورکه
« یکی حیات » شعرلردن مرکب بر « مجموعه
اشعار » دکلدر . بونی قوندورسه نک (Esquisse) نه
ژان ژاق روسونک (نمیل) ویاخود (contrat
soeial) نه بکزه تهبیلیرز . بوآدملر زمانلرینک
بحرانلردن ملهم اولارق ناصل جمعیتک آلماسی
لازم کلن شکلری بوکتابلرنده ایضاح ایتشلرسه،
ضیا بکده جمعیتمیزک بوکون کچیرمکده اولدینی
بحراندن ملهم اولارق بوکتابی وجوده
کتیرمشلردر . بناءً علیه نجه بوکتاب کنجکلک
« اجتماعی علم حال » ی اولمالیدر . قیمتی اودرجه
بوپوک وپوکسکدر .

م . زکریا

لا کین ای تورک بو مسعود کوی بیتدیور !
ملتزمک ، فائضینک ، تبارک
نجه سنده ... ! دیور : « بی قورتارک . »
بو اوچ ایشی سندن جابوق ایستیور :

« قالدیر اعشار اصولی ، آچ بانقه ،
یاب هر سمتنده بر زراعی سندیه »

دیملکه اکتفا ایدیور . برده وطن
منظومه سنده تورکه وطنی تعریف ایدرکن :

بر اولمکه که چارشیسنده دونن بوتون سرمایه
صنعتنه یول کوستره علمله فن تورککدر ؛
حرفتلری بربرینی دائم ایدر حمایه ؛
نرسانه لر ، فابریقه لر ، واپور ، تره تورککدر

دیور . بو ایکی منظومه بزه یاییلاجق
اقتصادی اصلاحاتله اقتصادی قاپیتولاسیونلردن
قورتولمق ایچون آتیلاجق آدیملری کوستیریور .
وشبه سز بونلر اولورسه تورک اقتصاداً چوق
یوکسه لیر . فقط فکرجه اقتصادی حیاتمز اولبه

« نیمورخانه » ک وصینی

[اوست طرفی بشنجی صاییده در .]

« مؤمنلر قهرمانی امیر تیمور بیلملی درکه ،
نشر ومدافعه دینک کندینه تودیع ایدیلسی ،
تا کری تعالی نک اوکا برلطقی در . الطاف الهیه نک
تزیادی ایچین تیمورده اعمال حسنه سنی تزییداید . »
« پیریمک درکنارینی اوقوینجه آل محمد

[*] پیری ، ساداتدن قطب الاقطاب شیخ زین الدین
ابوبکر در . تیموره ، مستقبل اقبالندن اولجه خبر
ویرمشدی . بوآندن اعتباراً تیمور ، اوکا دائما حرمت
ایدهر . ورسعی ، خصوصی ایشلرنده رأینی آلبردی .

۴۲۸۵

« سید شریفدن اوزون برمکتوب آلام ؛
بونده نیم زمانه قادار هر عصرده اسلام دینی
مدافعه ایدن ذواتی صاییور . ونهایتنده :
« سکزنجی عصرده دین اسلامک مدافع وناشری
امیر تیموردر . » دیوردی .

« سید شریفدن بومکتوبی آلینجه تا کری به
شکر ایتدم . اسلامنی نشر ایچین روح حضرت
محمددن یاردیم دیلهدم . مکتوبی پیرمه [*]
توندردم ، که اوده شویله درکنار ایتمشدی :